

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 0102369/98-4007
Signatura: va7ls201

Inspektorát č. 1
Pracoviště: Praha

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Školské zařízení: Dům dětí a mládeže Praha 9 - Prosek, Měšická 720

IZO: 600027643

Ředitel zařízení: Mgr. Gligor Manolevski

Zřizovatel: ŠÚ Praha 9

Příslušný školský úřad: ŠÚ Praha 9

Termín inspekce: 3. - 9. listopadu 1998

Inspektor: B. Hájek

Předmět inspekce: Posouzení činnosti zařízení ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení DDM
Podmínky a průběh výchovně vzdělávací činnosti

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Deníky zájmových útvarů (dále ZÚ), Plán činnosti na školní rok 1998/99, rozpis ZÚ, statistické podklady za školní rok 1997/98, Rozhodnutí o zařazení do sítě, pracovní náplně pedagogů, vnitřní řád, dokumentace letní činnosti, propagační materiály

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

DDM má zpracovaný rámcový roční plán, jak mu ukládá vyhl. MŠMT č. 432/1992 Sb., § 3, odst. 3. Plán byl přijat zřizovatelem a signován dne 15. 10. 1998. Plán obsahuje analýzu činnosti zařízení v loňském roce a rámcově stanoví předpokládané činnosti pro tento školní rok. Z dikce plánu vyplývají mnohé problémy, se kterými se zařízení dosud potýká: ne zcela ujasněná koncepce prezentace zařízení na veřejnosti, relativně malá členská základna pravidelné zájmové činnosti, nedostatečný zájem veřejnosti o nabízené akce, problémy s personálním zajištěním činnosti, nedostatečné pokrytí všech činností, které zařízení má nabízet dle § 2 citované vyhlášky. Přestože plán má být rámcový, je jen obecnou rozvahou, a proto nemůže být účinným prostředkem řízení. V plánování a dlouhodobé koncepci zařízení se dosud zcela nepodařilo zcela překonat krizi, kterou toto zařízení prošlo.

Svým zpracováním splňuje plán požadavky na něj kladené jen částečně.

2. Plnění plánů

DDM vykazuje 98 ZÚ, inspekci bylo předloženo 81 fyzických deníků ZÚ. Příbuzné ZÚ, které na sebe navazují, mají dokumentaci vedenu v jednom deníku, pět deníků útvarů pracujících v mateřských školách nebylo předloženo apod. Rozdíl 17 deníků byl vedením DDM vysvětlen, nikoliv zdůvodněn.

Dle předložených deníků je evidováno 1001 účastníků zájmové činnosti pravidelné. Vykazováno je ve Výkaze o činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže (V15-01) k 31.10. 1998 1056 členů ZÚ. Početní rozdíl byl vysvětlen částečně. Zapsaní a vykazovaní členové ZÚ ke dnu inspekce ne všichni měli zaplacený účastnický příspěvek.

Věková skladba účastníků zájmové činnosti pravidelné v DDM je dle předložených deníků následující:

Věková skupina	% účastníků ZÚ
předškolní věk	5,4
6 - 10 let	79,2
11 - 15 let	12,5
16 - 18 let	1,0
nad 19 let	1,9
Celkem	100,0

V zájmové činnosti pravidelné převažují účastníci mladšího školního věku, které lze k účasti snadněji získat, a také vedení zájmového útvaru nevyžaduje tak vysokou odbornost jako pro starší věkové skupiny. Malá je nabídka zájmových útvarů pro žáky 2. stupně ZŠ a zcela nedostatečná je pro věkovou kategorii nad 15 let.

Vykazované činnosti za loňský školní rok jsou nepřesné: oproti vykazovaným 54 příležitostným akcím vedení vnitřní dokumentací doložilo pouze 27. Dokumentace zájmové činnosti příležitostné není pro zařízení závazně stanovena, avšak pro potřeby řízení a hodnocení činnosti by vedení DDM mělo sledovat aktivity a iniciativy jednotlivých kmenových pracovníků včetně doložitelnosti jejich činnosti. Ve statistickém výkaze jsou uváděny 2 prázdninové tábory s 36 dětmi, dle seznamu účastníků bylo pouze 32 dětí (23 + 9). Počet účastníků táborů byl nízký. Řada inzerovaných akcí byla pro malou účast zrušena. Koncem měsíce října nebyly útvary dosud naplněny, např. 2 ZÚ angličtiny pro osoby nad 18 let měly pouze 3 a 4 zapsané členy, z nichž zaplatili účastnický příspěvek pouze 3. Vedení spolu se zřizovatelem by mělo podrobněji analyzovat nejen nepřesnosti ve vykazování aktivit, ale také hledat cesty jak dále zvyšovat atraktivitu a přitažlivost zařízení pro sídlištní dětskou populaci Prahy 9.

Záměry zařízení a plánované akce se nedaří vždy uskutečňovat. Inzerovaná skladba nabídky zájmových činností DDM není zatím dětskou populací plně akceptována. Nabídka aktivit pro jednotlivé věkové skupiny není z demografického hlediska a částečně i zájmové skladby optimální.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

DDM v Praze 9 prodělal řadu organizačních i personálních změn. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení nesouhlasí se stávajícím stavem - DDM

v Horních Počernicích je samostatný subjekt a není již součástí DDM v Praze 9, Měšické ul. Zřizovací listina z 24. 11. 1997 ve své dikci neodpovídá poslání střediska pro volný čas dětí a mládeže, jak je formulováno ve vyhlášce č. 432/1992 Sb., § 2. Následně pak Organizační řád nezajišťuje plně provoz DDM. Zpracované náplně kmenových pedagogů DDM jsou v obecné rovině, nejsou stanoveny konkrétní povinnosti a odpovědnosti. Tento soubor nepřesností vede k dohadům uvnitř zařízení, jak je odrážejí i zápisy z porad.

Dvacet šest ZÚ je vedeno v základních školách převážně jejich pedagogy. Z hlediska řízení, kontroly i organizace by bylo vhodné zvážit, zda tyto kroužky nezřizovat dle zák. č. 190/1993 Sb. jako součást školní družiny či klubu.

Stávající vnitřní dokumentace neodpovídá stavu zařízení. V organizační struktuře zařízení jsou nedostatky.

3.2 Personální struktura

Činnost DDM pedagogicky zajišťuje dle statistických výkazů 5 interních pedagogů (4,71 přepočtených úvazků) a 45 externistů (4,5 přepočtených úvazků). Všichni interní pedagogové mají vysokoškolské vzdělání, dle výkazu vedou 8 ZÚ. Míru výchovné povinnosti mají naplňovat dalšími činnostmi s dětmi a mládeží. Vzhledem ke stávající vnitřní dokumentaci DDM, která nevychází ve stanovení míry výchovné povinnosti z vládního nařízení č. 68/1997 Sb., §3 odst. 3, a vzhledem k tomu, že množství plánovaných akcí odpadá pro malý zájem potenciálních účastníků, není ani vedením DDM určená míra přímé výchovné povinnosti doložitelně naplňována.

Čtyřicet pět externích spolupracovníků, kteří převážně vedou zájmovou činnost pravidelnou, je dostatečným kvantitativním základem pro naplňování poslání DDM. DDM neorganizuje aktivity pro své externí pracovníky. Styk s jednotlivými externisty zajišťují individuálně kmenoví pedagogové.

Není věnováno dostatečné úsilí k získání účastníků zájmové činnosti pravidelné i příležitostné, z tohoto hlediska pak následně nelze vyvozovat, jak je stávající pedagogický potenciál využitelný.

Personální struktura pedagogická i odborná může být hodnocena jako optimální, není však zcela využívána.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vzdělanostní struktura zaměstnanců DDM je relativně optimální. Vzhledem k restrukturalizaci zařízení vysílá ředitel pedagogů na sbírání zkušeností do jiných pražských DDM. Dle jeho vyjádření se tato činnost u pedagogů nesetkala s velkým ohlasem. Nedostatečné zkušenosti ve všech oblastech činnosti DDM se projevují především v marketingu. Užitečné by byly též akce pro externí spolupracovníky, pro posílení vazby se zařízeními.

Stávající péče o další růst pedagogů není dostatečná.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Dle zápisů z porad a z dalších dokumentů vyplývá, že kontroly jsou průběžné, nedostatky jsou zaznamenávány, jsou přijímána i opatření, která by měla směřovat k nápravě. Přesto mnohé nedostatky přetrvávají. Opatření jsou málo účinná a následná kontrola nedostatečná. Příkladem může být pedagogická dokumentace ZÚ, která nebyla dána do náležitého stavu ani po přerušení inspekce.

Praktikovaný kontrolní systém není účinný.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Nezbytné vnitřní informace jsou předávány na poradách zaměstnanců, vzhledem k takto malému zařízení jsou užívány i další neformální toky informací.

Nedostatečně je propagována činnost zařízení. Na propagačních materiálech DDM často chybí základní informace o nabízených aktivitách - věkové určení, náplň činnosti a další organizační informace. Např. v náborovém letáku pro kroužky na školní rok 1998/99 místo časového určení je uvedeno: „Den a hodina kroužků zůstává jako v loňském roce“. Takto inzerované akce nevzbuzují zájem a proto dochází k rušení řady příležitostných akcí nejen během školního roku, ale i v celopražsky inzerovaném Létě pražských dětí 1998.

Informační systém propagující činnost DDM je nedostatečný.

6. Vedení povinné dokumentace

Pro zájmovou činnost pravidelnou (kroužky) jsou zavedeny odpovídající deníky ZÚ a přihlášky do zájmového útvaru. Předložené deníky nebyly v náležitém stavu, kromě neúplných seznamů členů, zpochybnitelných plánů činnosti nebyly vždy vedeny zápisy o činnosti schůzky. U některých kroužků nebyly přihlášky členů.

Dokumentace dvou prázdninových táborů odpovídala požadavkům vyhlášky MZ č. 185/1990 Sb.

Vnitřní dokumentace jednotlivých akcí zájmové činnosti příležitostně neodpovídala celkovému počtu vykazovaných akcí.

Dokumentaci činnosti pravidelné a příležitostné je nutno věnovat zvýšenou pozornost, její vypovídací hodnota a průkaznost není vždy odpovídající. Kontrola pedagogické dokumentace není dostatečná.

7. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených

Finanční dotace pokrývá základní provoz zařízení. Účastnické příspěvky na ZÚ jsou stanoveny v pásmu 300 - 800 Kč za pololetí. Tzv. kroužky, které svou náplní hraničí s individuální výukou jazykovou či na výukou hudební nástroje, jsou nesrovnatelně levnější než u jiných organizátorů, a to jak státních, tak obecních či soukromých. Účastnické příspěvky na zájmovou činnost jsou stanovovány bez výraznějších rozdílů, které by zohledňovaly finanční náročnost, atraktivnost, odbornost vedení apod.

Úprava výše účastnických příspěvků pro sourozence, děti zaměstnanců apod. nebyla doložena, že byla dle vyhl. MŠMT č. 432/1992 Sb., § 4, odst. 2 projednána předem se zřizovatelem.

Pedagogové, kteří vybírají účastnické příspěvky v hotovosti, nemají uzavřenou dohodu o hmotné odpovědnosti dle Výnosu MŠMT ČSR čj. 20840/89-42, o nerovnoměrném rozvržení pracovní doby a o dohodách o hmotné odpovědnosti.

DDM neinicioval vznik občanského sdružení rodičů a přátel. O granty se DDM neucházel.

Stanovování výše účastnických poplatků a manipulace s finančními prostředky neodpovídá vždy stanoveným zásadám pro zařízení pečující o volný čas dětí a mládeže.

8. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

V současné době je hlavní budovou DDM Prahy 9 - Prosek část bývalé MŠ v Měšické ul. 720, ve které působí také jiné subjekty. Dále DDM užívá část areálu v Novoborské ul. č. 372, 26 ZÚ působí na základních školách a 5 ZÚ v mateřských školách Prahy 9. Prostory DDM jsou umístěny v sídlištní zástavbě. Z důvodů obtížné dostupnosti nelze omlouvat relativně nízkou účast na jeho aktivitách. Místnosti jsou vesměs zařízeny jako standardní klubovny pro výuku se stolovým zařízením. Výjimku tvoří počítačová pracovna, dále pracovna s rozsáhlým železničním modelem (dle předloženého seznamu ZÚ tento model využívá 1 kroužek v úterý od 15,00 do 16,30) a specifiku mají i pracovny zookroužků. DDM má sálky v Měšické ul. a v Novoborské, které je možné využít pro pohybové aktivity.

Využívání kluboven a dalších prostor vzhledem k relativně menší frekvenci činností DDM je nižší než u ostatních DDM v Praze či v republice. (Optimální využití každé klubovny je v průměru okolo 20 hodin týdně.) Využity nejsou ani ostatní prostory v areálech DDM - v zahradách okolo budov není nabízena spontánní aktivita, byť v zahradě v Novoborské ulici jsou např. nefunkčně složeny 2 betonové stoly pro stolní tenis.

Materiálně technické podmínky jsou dobré, jsou však málo využívány.

9. Hodnocení psychohygienických podmínek

Budovy, které DDM užívá, byly dispozičně koncipovány jako výchovné zařízení s jiným posláním, avšak lze je účelně využívat.

Vnitřní dokumenty zařízení upravující provoz a jeho pedagogické zabezpečení nejsou zcela vyhovující. Rovněž vnitřní řády některých specializovaných kluboven nejsou funkční. Vzhledem k tomu, že v objektech sídlí více subjektů, mělo by vedení DDM věnovat větší pozornost systému orientačních tabulek i jejich výtvarné úpravě. Pro výzdobu zařízení je málo využíváno aktuálních prací členů kroužků, aby i atmosféra zařízení navozovala zájem o nabízené volnočasové aktivity.

Stávající budovy poskytují DDM dobré podmínky pro zájmovou činnost s dětmi a mládeží, avšak tyto možnosti zatím nejsou adekvátně využity.

10. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Nabídka aktivit je orientovaná zejména na mladší školní věk. Pro vyšší věkovou skupinu nabídka zájmové činnosti chybí, stejně tak nabídka práce s talentovanou mládeží. Formulace plánu i jeho následné naplňování zůstává na úrovni proklamace. Kroužky v budovách DDM nebyly (až na několik výjimek) zcela naplněny. Ukazuje se, že propagace nebyla dostatečně cíleně formulována, nebo že stávající nabídka svou skladbou a zaměřením neoslovila potenciální zájemce.

DDM má podmínky pro naplňování svého poslání, prostorové i personální. Je však nutné zmobilizovat rezervy zařízení, aby poslání naplnilo.

ZÁVĚRY

- 1) DDM Praha 9 - Prosek zcela nepřekonal minulý krizový stav. Není dosud konsolidován koncepčně a organizačně.
- 2) Pro svou činnost má DDM přiměřené prostory, nejsou však plně využity.
- 3) Nabídka jeho aktivit oslovuje potenciální zájemce pouze částečně, kapacita zájmové činnosti pravidelné není plně využita, v zájmové činnosti příležitostné je mnoho akcí pro nezájem rušeno.
- 4) Propagace zařízení a jeho akcí je formální, není adresná, není náborová, informace nejsou úplné .
- 5) Kontrolní činnost vedení není důsledná.
- 6) Ohlášená inspekce musela být přerušena, jelikož nebyly připraveny všechny potřebné materiály.

V Praze dne 23. listopadu 1998

razítko

Podpis inspektora: B. Hájek v. r.

Přílohy: Vyjádření ředitele DDM

Inspekční zprávu jsem převzal dne 30. 11.1998

razítko

Podpis ředitele DDM Mgr. G. Manolevski v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	29.12.1998	012648/98-4007